

פרשת בהר - תשס"ג

שרון ברקת

כבר בתחילת הפרשה אנו פוגשים פסוק שאת תחילתו אפשר להגדיל ולתלות בנתב"ג: "כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבַתָּה הָאָרֶץ..." (ויקרא כה, ב). וכיוון שכולנו מאד מקפידים על קיום כל תג וכל תו בתורתנו הקדושה, אז הארץ באמת שבתה לאחרונה, עד שבשבת ישבו תלמידי החכמים פרץ ונתניהו, למדו וקראו בפרשת "בהר", וגילו שבעצם מדובר בשבת שבתון לארץ, בשמיטה ולא בשביתה, אז כולם קמו בבוקר וחזרו לעבוד. בינתיים.

הלכות השמיטה, היובל ומה שסביבן מזמנות הזדמנות לאנחה עמוקה, כשחושבים על הפער הגדול, שרק הולך וגדל, בין הכלכלה והחברה האלטרנטיבית שמציעה פרשת "בהר" לבין המציאות שלנו: שנת השמיטה, שהיתה אמורה להיות שבתון לארץ וחקלאי, הפכה בפועל לשנה של מסחור היתרים וסכסוכים בין רבנים, חסרת משמעות למרבית הציבור. הפרשה אוסרת על עשיית הון מריבית או נדל"ן, אך אלו דרכים לגיטימיות ויום-יומיות לעשות כסף בישראל 2003. האתגר וההזדמנות שמספקים פסוקי הפרשה, להשיל את כבלינו, להשתחרר מהשעבודים לעבודה, למשכנתא ולחובות ולהיות עם חופשי בארצנו, או לפחות חופשיים בתוכנו, מוחמצים השכם והערב.

בתקופה לא-קלה זו, כשכמעט כל יום מביא עמו סיפור חדש של עוד אדם שלא עמד בנטל החובות ושלח יד בנפשו, כדאי לחזור ולהרהר בדברי פרשת "בהר": "וְכִי יִמְוָךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהִחֲזַקְתָּ בוֹ גֵר וְתוֹשָׁב נָחִי עִמָּךְ" (ויקרא כה, לה). לקרוא, לנצור ולקיים: **וחי. אחיך. עמך.**

....

ההסתדרות

כִּחָה אולי הוא מוֹם... אָבֵל נִדְע
 פִּי יִרְכִּיבָה שְׁנֵי נוֹשָׂאִים קוֹלָם:
 זֶה מוֹם שֶׁלֹּא הָיָה בָּהּ מְלָדָה.
 אַךְ פְּנִיָּאָה יִהְיֶה בָּהּ לְעוֹלָם.

אִם חֲלָדָה בָּהּ יֵשׁ – עֵת לְנִקּוֹת
 וְאִם אָבֵק – יֵשׁ לְנַעַר פְּדוּת.
 אַךְ אֵינּוּ הֵיא כְּבָר מְסוּג הַתִּינּוּקוֹת
 שֶׁקֵּל אוֹתָם לְשַׁפֵּךְ עִם הָאֲמָבֵט.

אוֹמְרִים פִּי בָּא פְּלוּג לְהַכּוֹתָה!
 אָבֵל נִדְמָה פִּי עַד שְׁיֹם יְפוּג
 לֹא הַפְּלוּג אוֹלֵי מְכַשִּׁיל אוֹתָה,
 פִּי הֵיא הַמְכַשִּׁילָה אֶת הַפְּלוּג...

חֲבוּט הוּא שְׁמָה, פִּי מַהוּ לְכַאוֹרָה?
 לְשִׁפָּה. מוֹסֵד, בּוּלֵי-פִּנְקֵס-חֶבֶר.
 וְאֵינּוּ זֶה מְקַבֵּל בְּשׁוֹם חֶבֶרָה
 בְּחֲרוּזִים עֲלֶיהָ לְדַבֵּר.

אָבֵל פִּי עוֹד נְכוֹנֵי לָהּ דְּרָכִים
 בְּדוֹר נִבְנָה וּבְאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה,
 הַשִּׁבְחָה לְנוֹשָׂאֵת הַנְּדָבָכִים
 הַכֹּחַ וְהָאֲמִץ לְזְרוּעָה.

נתן אלתרמן, מתוך "הטור השביעי"

עַל אֶף הַמְתַּחֲכָמִים וְהַפְּתָאִים
 וְחֲרָף מְרָאָתָם הַעֲקָמָה
 הַשִּׁבְחָה לְגִדּוֹל בְּפִנְאִים
 אֲשֶׁר יִדְעָה הָאֶרֶץ בְּקוּמָהּ.

מִבְּעַד לְרַבּוּי הַמְּנַחִים
 הַבָּא אֶת תְּפִקִּידָה לְסִיג
 נִרְאָנָה כְּנוֹשָׂאֵת הַנְּדָבָכִים
 אֲשֶׁר קָבְעוּ אֶת כֹּחַ הַדְּיִק.

רַב-צִיּוֹנִים, יוֹשְׁבֵי לְשִׁכּוֹת גְּזִית,
 רִאוּהָ כְּתוֹסֶפֶת מְטִרִידָה,
 בְּדַמּוֹת הָאֲגָדָה הַמְּקַצּוּעִית,
 בְּמִלְחָמוֹת לְשִׁפְת-הָעֵבֹרָה.

בְּכֶךְ עֶסְקָה הֵיא כָּל שְׁעוֹת הַיּוֹם,
 אָבֵל הִנֵּה הִבְרָר, פִּי חוּץ מִזֶּה
 הֵיא אֶת חוֹמַת הָאֶרֶץ וְהַלְאָם
 דֶּרֶךְ-אֲנָב בְּנִתָּה לְמַעֲשֶׂה.

חֲרָדוֹ יִזְמוֹת הַפְּרִט, לְבֶן הַרְטִיט
 בְּצִמּוֹחַ פְּעֻלֶיהָ וְאוֹנָה...
 אַךְ מַה כֹּחָה אִם לֹא יִזְמָה פְּרִטִית
 אֲשֶׁר לְהַשְׁגָּחָה הָעֲלִיּוֹנָה?

כִּיּוֹם חֲצִים אֲלֶיהָ נִשְׂאִים
 וְעוֹנֹנוֹת נִמְנִים בָּהּ קוּ-לְקוּ.
 פִּי הַסּוֹלְחִים לְכֹל הַחֲטָאִים
 לֹא יִסְלְחוּ לְחֲטָא כֹּחָה פִּי רַב.